

Nr 146

av herr Persson i Karlstad m. fl.
angående kalhuggningen av skog.

Under något decennium har de allt hårdare skogsuttagen genom kalhuggningsmetoden utsatts för en allt starkare kritik. Hittills är det främst farhågorna för negativa effekter på lokalklimat, ekologi, skogsåterväxt, landskapsvård etc. som har diskuterats. Som exempel på lokala reaktioner kan nämnas den aktionsgrupp i norra Värmland som den 19 november 1971 tillställde statsministern ett manifest med 700 namnunderskrifter. Där tas främst de sysselsättningspolitiska effekterna av en hård skogsdrift upp.

I manifestet uttrycks farhågor för att skogsbolagens avverkningstakt kommer att medföra att skogstillgångarna i norra Värmland kommer att vara helt slutavverkade om bara några få år. Bristen på arbetstillfällen kommer att bli katastrofal inom en snar framtid, eftersom skogsarbete sysselsätter största delen av befolkningen i området, menar man.

Aktionsgruppen vänder sig mot den snävt företagsekonomiska synen på skogsbruket, bristen på hänsyn till människa och natur samt bristande återväxtåtgärder från skogsbolagens sida. Vidare anklagas skogsvårdsstyrelsen för att tillåta bolagen att vanvårda sina skogar. Skogsvårdslagen sägs vara så vagt formulerad att det finns små möjligheter att beivra skogsbolagens skövlingar. Aktionsgruppen pekar slutligen på de stora värden som tas ut ur skog och vatten i norra Värmland utan att vinsterna därav kommer regionen till godo. Utflyttningen kommer att fortsätta med stora förluster för enskilda, kommuner och hela samhället.

I manifestet krävs att skogsbolagen skall skapa nya arbetstillfällen i norra Värmland som ersättning för dem som rationaliserats bort, att skogsvårdslagen ändras så att återväxt i skogsbruket och kontinuerlig sysselsättning säkras för framtiden, att horimoslyrförbudet upprätthålls och att ett inflytande (för samhället) över skogsbrukets långtidsplanering behövs för att de lokala ekonomiska och sociala samhällskostnaderna skall kunna beaktas.

De åsikter som så klart uttrycks i manifestet från norra Värmland är intressanta därför att de så uttryckligen betonar just sysselsättningsfrågorna. Dessutom förs motsvarande debatt på många andra håll i landet.

Till grund för skogsvården ligger främst skogsvårdslagen och i viss mån naturvårdslagen. Skogsvårdslagen har skrivningar av till synes relativt restriktiv innebörd, men uppenbarligen tillämpas den i praktiken på ett mera liberalt sätt. I skogsvårdslagen talas t. ex. om att skogsmark skall utnyttjas så att en i huvudsak jämn avkastning erhålles (§ 1), att avverkning i utvecklingsbar skog normalt skall ske genom gallring (§ 6),

att avverkning i icke utvecklingsbar skog skall ske så att större rubbningar i avkastningens jämnhet inte uppkommer och utan att skogens återväxt försväras (§ 7). I skogsvårdslagens förarbeten talas dessutom om behovet av att skogsvården ger en jämn sysselsättning.

Naturvårdslagen ger länsstyrelserna möjlighet att förordna om lokalt tillståndsvång för åtgärder, däribland avverkning, som kan komma att väsentligt skada eller ändra landskapsbilden.

Utrymmet för några snabba direkta åtgärder för att eventuellt ändra rådande avverkningspolitik torde vara begränsat. Det är fråga om ett omfattande problem som berör flera olika lagar och som har konsekvenser på flera politiskt viktiga områden (t.ex. miljövård och regional sysselsättningspolitik). Den enda möjligheten till en *snabb* reaktion från samhällets sida torde vara att en arbetsgrupp tillsätts med uppgift att göra en utvärdering av huruvida de nuvarande skötselmetoderna med stora kalhyggen haft negativa återverkningar på återväxten (ekologin) och den framtida sysselsättningen. I arbetsgruppen bör förutom parlamentariker ingå representanter för Skogsarbetareförbundet, skogsindustrin, AMS, naturvårdsverket etc. Utredningen bör främst inriktas på sysselsättningen och de miljöpolitiska och ekologiska verkningarna av kalhuggningarna av våra skogsarealer.

Skogspolitiska utredningens betänkande — som väntas våren 1972 — kommer enligt uppgift inte att behandla vare sig miljö- eller sysselsättningspolitiska aspekter på skogsbruket annat än indirekt. Utredningen väntas bl. a. påpeka att våra skogsuttag kommer att öka i framtiden när skogsindustrins produktionskapacitet ytterligare byggs ut. Ur skogsvårdssynpunkt nödvändiga uttag av icke utvecklingsbar överårig skog kommer således att öka med risk för ännu mera kalhyggen inom skogsbruket.

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi

att riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t begära att en arbetsgrupp tillsätts med uppgift *dels* att från miljömässiga och sysselsättningspolitiska utgångspunkter utvärdera erfarenheterna av de allt vanligare kalhuggningarna av stora skogsarealer, *dels* att framlägga förslag till åtgärder i anledning av därvid konstaterade eventuella negativa verkningar, *dels* att mot bakgrund av utvärderingen göra en översyn av tillämpliga delar av lagstiftningen på det aktuella området.

Stockholm den 13 januari 1972

MAGNUS PERSSON (s)

i Karlstad

GEORG ANDERSSON (s)

i Örträsk

BIRGER NILSSON (s)

i Östersund

KARL-ERIK HÄLL (s)

OLLE WESTBERG (s)

i Hofors

STURE ERICSON (s)

i Örebro

ANN-MARI LAAG (s)